



AAT-001-001268

Seat No. _____

B. A. (Sem. II) (CBCS) Examination

April / May – 2016

Economics : Paper - IV

(Basic Issues of Indian Economy - 2)

(Elective - I) (New Course)

Faculty Code : 001

Subject Code : 001268

Time : $2\frac{1}{2}$ Hours]

[Total Marks : 70

- સૂચના : (1) દરેક પ્રશ્નના જવાબ મુખ્ય ઉત્તરવહીમાં લખો.
 (2) જમણી બાજુના આંકડા પ્રશ્નના ગુણ દર્શાવે છે.

1 નીચેના બહુવિકલ્પ પ્રશ્નોના સાચા ઉત્તર આપો : **20**

(1) ગ્રામ અર્થકારણને વેગવંતુ બનાવવા તથા વિકાસમાન બનાવવા 1956-57થી કયો ખ્યાલ અસ્તિત્વમાં આવ્યો ?

- | | |
|-----------------------|-----------------------|
| (A) ગ્રામ પંચાયતી રાજ | (B) શહેરી પંચાયતી રાજ |
| (C) પંચાયતી રાજ | (D) બિન પંચાયતી રાજ |

(2) 2008-09માં હરીયાણા ક્રાંતિની અસર તળે અનાજનું ઉત્પાદન કેટલું હતું ?

- | | |
|-----------------|-----------------|
| (A) 2086 લાખ ટન | (B) 2173 લાખ ટન |
| (C) 2368 લાખ ટન | (D) 2308 લાખ ટન |

(3) ખેત ધિરાણ પૂરું પાડવાની વ્યવસ્થામાં કઈ સંસ્થા ટોચ પર રહેલી છે ?

- | | |
|---------|------------|
| (A) SBI | (B) NABARD |
| (C) RBI | (D) IDBI |

(4) કૃષિમાં 'સુધારેલા બિયારણનો પ્રયોગ' કયા પ્રકારનો સુધારો ગણાય ?

- | | |
|----------------------|-----------------|
| (A) સંસ્થાકીય | (B) ટેકનોલોજિકલ |
| (C) સામાન્ય પ્રકારનો | (D) એક પણ નહીં |

- (5) ભારતમાં હરિયાણી ક્રાંતિ સાથે અનાજ હેઠળના વાવેતર વિસ્તારમાં કેવો ફેરફાર થયો છે ?
- (A) ઘટ્યો છે (B) વધ્યો છે
(C) સ્થિર રહ્યો છે (D) અસ્થિર રહ્યો છે
- (6) 1991ની ઔદ્યોગિક નીતિમાં સરકારે ખાનગી ક્ષેત્રના વિકાસ માટે કઈ નીતિ અપનાવી છે ?
- (A) વૈશ્વિકીકરણની (B) ઉદારીકરણની
(C) ખાનગીકરણની (D) સરકારીકરણની
- (7) ભારતમાં 1991ની ઔદ્યોગિક નીતિમાં કેટલા ઉદ્યોગો માટે લાઈસન્સ પ્રથા ચાલુ રાખવામાં આવેલ છે ?
- (A) 15 (B) 17
(C) 18 (D) 16
- (8) ઉદારીકરણ વ્યાપને વિસ્તારવા માટે 1991 પછી ક્રમશઃ લાઈસન્સ પ્રથા ઘટાડીને માત્ર કેટલા ઉદ્યોગો માટે ચાલુ રાખવામાં આવી છે ?
- (A) 3 (B) 6
(C) 4 (D) 5
- (9) ભારતમાં કઈ ઔદ્યોગિક નીતિમાં ખરા અર્થમાં આર્થિક સુધારાઓનો અમલ કરવામાં આવ્યો છે ?
- (A) 1985ની (B) 1991ની
(C) 1973ની (D) 1981ની
- (10) જાહેર ક્ષેત્રના ઉદ્યોગોને દેશના ઉદ્યોગ સાહસિકોને વેચવામાં આવી રહ્યા છે, તેને શું કહેવાય ?
- (A) ઉદારીકરણ (B) વૈશ્વિકીકરણ
(C) ખાનગીકરણ (D) ડિસઈન્વેસ્ટમેન્ટ
- (11) આપણા પાયાના પ્રશ્નોને હલ કરવામાં કયા સાહસો સૌથી વધુ મહત્વના છે ?
- (A) મોટા કદના (B) નાના અને મધ્યમ કદના
(C) મધ્યમ કદના (D) નાના કદના

- (12) મધ્યમ કદના સાહસો મોટા સાહસોને શું પૂરું પાડે છે ?
 (A) ટેકનીકલ સાધનો (B) યંત્રો
 (C) પ્રોસેસ કરેલ કાચો માલ (D) તાલીમબદ્ધ શ્રમિકો
- (13) જે સાહસ ઉત્પાદનને યંત્રોની મદદથી ચોક્કસ સ્વરૂપ આપ્યા બાદ અન્ય સાહસોના નિકષેપ તરીકે લેવામાં આવે છે તે સાહસોને શું કહે છે ?
 (A) પાયાનું સાહસ (B) મધ્યવર્તી સાહસ
 (C) સંયુક્ત સાહસ (D) પરાવલંબી સાહસ
- (14) મધ્યમ કદના સાહસોમાં ઉત્પાદકતાનો વિશેષ આધાર શેના પર રહેલો છે ?
 (A) કાચા માલની પ્રક્રિયા (B) વીજળીના પુરવઠાની પ્રાપ્તિ
 (C) માનવ શ્રમની પ્રાપ્તિ (D) નિયોજકતાની કુશળતા
- (15) મધ્યમ કદના સાહસોની વણવપરાયેલી ઉત્પાદન શક્તિ માટે કયું પરિબળ જવાબદાર છે ?
 (A) મૂડીની ખેંચ (B) વીજળીની પુરવઠાની અનિયમિતતા
 (C) કાચા માલની ખેંચ (D) બધા જ
- (16) 12મી યોજનામાં જાહેર ક્ષેત્રે કેટલું મૂડી રોકાણ કરવાનો લક્ષ્યાંક નક્કી કરવામાં આવ્યો છે ?
 (A) 8573422 કરોડ (B) 8380245 કરોડ
 (C) 7669807 કરોડ (D) 7647330 કરોડ
- (17) 12મી યોજનામાં કરવેરા દ્વારા કેટલા કરોડ રૂપિયા ભેગા કરવાનો લક્ષ્યાંક નક્કી કરવામાં આવ્યો છે ?
 (A) 7542220 કરોડ (B) 6390375 કરોડ
 (C) 4550423 કરોડ (D) 2347300 કરોડ
- (18) 12મી યોજનાની નીચેનામાંથી કઈ બાબત નબળી ગણાવી શકાય ?
 (A) અતિ મહત્વાકાંક્ષી યોજના
 (B) નાણાકીય સાધનોના ઊંચા લક્ષ્યાંકો
 (C) બિનવિકાસી ખર્ચનું વધુ પડતું પ્રમાણ
 (D) ઉપરોક્ત ત્રણેય

(19) 12મી યોજનામાં નીચેનામાંથી કઈ સમસ્યાને હલ કરવાનું મુશ્કેલ જણાય છે ?

- (A) ગરીબી (B) બેરોજગારી
(C) આર્થિક અસમાનતા (D) ઉપરોક્ત ત્રણેય

(20) 12મી યોજનાને અંતે ભારતની વસ્તી કેટલી થવાનો અંદાજ મૂકવામાં આવ્યો છે ?

- (A) 126.9 કરોડ (B) 128.5 કરોડ
(C) 124.3 કરોડ (D) 125.8 કરોડ

2 કૃષિ વિકાસની નવી વ્યૂહ રચનાની અસરો જણાવો. 10

અથવા

2 હરિયાણા ક્રાંતિની સિદ્ધિઓ અને મર્યાદાઓની સમીક્ષા કરો. 10

3 ભારતમાં અપનાવવામાં આવેલ ઉદારીકરણના અમલની ચર્ચા કરો. 10

અથવા

3 ભારતમાં અપનાવવામાં આવેલ ખાનગીકરણના અમલની ચર્ચા કરો. 10

4 નાના પાયાના સાહસો અંગેની સરકારની નીતિની ચર્ચા કરો. 10

અથવા

4 આયોજનકાળ દરમિયાન નાના કદના સાહસોએ સાધેલ પ્રગતિનો ખ્યાલ આપો. 10

5 12મી યોજનાનાં નાણાકીય સાધનોની ચર્ચા કરો. 10

અથવા

5 12મી યોજનાનાં ઉજળા પાસાઓ જણાવો. 10

6 ટૂંક નોંધ લખો : (કોઈ પણ એક) 10

- (1) ભારતમાં હરિયાણા ક્રાંતિને અસર કરતાં પરીબળો જણાવો.
(2) વૈશ્વિકીકરણની ભારતીય અર્થતંત્ર પરની અસરો જણાવો.
(3) ભારતમાં આઝાદી પછી મધ્યમ કદના સાહસોના વિકાસના કારણો જણાવો.

ENGLISH VERSION

- Instructions :** (1) Write answer of every question in main answer.
(2) Figure to the right indicate marks.

1 M.C.Q. : 20

- (1) Which concept is started in 1956-57 for rural economy development?
(A) Rural panchayati raj (B) Urban panchayati raj
(C) Panchayati raj (D) Non panchayati raj
- (2) In 2008-09 under the effect of green revolution how much production of food grain was produced ?
(A) 2086 lac ton (B) 2173 lac ton
(C) 2368 lac ton (D) 2308 lac ton
- (3) Which organization is at the top for agricultural credit ?
(A) SBI (B) NABARD
(C) RBI (D) IDBI
- (4) The use of hybrid seeds is which type of modification in agriculture ?
(A) Organizational (B) Technological
(C) General (D) None of these
- (5) which type of change seen for food grain cultivation area during green revolution in India ?
(A) Decreased (B) Increased
(C) Stable (D) Unstable
- (6) Which policy was implemented by government for private sector industries in 1991 industrial policy?
(A) Globalization (B) liberalization
(C) privatization (D) nationalization

- (7) How many industries were continue the license system in 1991 industrial policy?
- (A) 15 (B) 17
(C) 18 (D) 16
- (8) For the incrementation of liberalization,how many industries were continue the license system after 1991?
- (A) 3 (B) 6
(C) 4 (D) 5
- (9) Which industrial policy was actually reformed by economic reforms in India?
- (A) 1985 (B) 1991
(C) 1973 (D) 1981
- (10) Public sector industries which are selling to private sector is called...
- (A) liberalization (B) globalization
(C) privatization (D) disinvestment
- (11) Which industries are most important to solve our basic problems ?
- (A) Large scale industries
(B) Small and medium scale industries
(C) Medium scale industries
(D) Small scale industries
- (12) Medium scale industries supplies to large scale industries....
- (A) technical equipment (B) machines
(C) proceed raw material (D) trained labors
- (13) The production of enterprise is raw materials of other enterprise is called.....
- (A) basic enterprise (B) middle enterprise
(C) combined enterprise (D) dependent enterprise

- (14) The production in medium scale industries mostly based on
- (A) process of raw material
 - (B) gain of electricity
 - (C) gain of human labor
 - (D) skill of entrepreneur
- (15) Which factor is responsible for unused production capacity in medium scale industries?
- (A) Shortage of capitals
 - (B) Irregularity of electricity
 - (C) Shortage of inputs
 - (D) All of above
- (16) How many investment of public expenditure determined in 12th plan ?
- (A) 8573422 cr.
 - (B) 8380245 cr.
 - (C) 7669807 cr.
 - (D) 7647330 cr.
- (17) How many cr. Rs. is determiner to receive from taxation in 12th plan ?
- (A) 7542220
 - (B) 6390375
 - (C) 4550423
 - (D) 2347300
- (18) Which is the dark side of 12th plan ?
- (A) Most ambitious plan
 - (B) High targets of monetary sources
 - (C) More portion of non development expenditure
 - (D) All of above
- (19) Which is the hard problem to solve in 12th plan from given below ?
- (A) Poverty
 - (B) Unemployment
 - (C) Economic unequality
 - (D) All of above
- (20) How many population will be at the end of 12th plan estimated ?
- (A) 126.9 cr.
 - (B) 128.5 cr.
 - (C) 124.3 cr.
 - (D) 125.8 cr.

2 Discuss the effects of new strategy in agricultural development. **10**

OR

2 Evaluate the achievements and limitations of green revolutions. **10**

3 Discuss the implementation of liberalization in India. **10**

OR

3 Discuss the implementation of privatization in India. **10**

4 Discuss the government policy on small scale industries. **10**

OR

4 Describe the progress of small scale industries during plan period. **10**

5 Discuss the monetary sources of 12th plan **10**

OR

5 Discuss the bright sides of 12th plan. **10**

6 Write short note : (any **one**) **10**

- (1) Show the factors affecting the green revolution in India
- (2) Describe the effects of globalization on Indian economy
- (3) Discuss the causes for development of medium scale industries after independence.
